

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

25η Μαρτίου 1821

Πέντε χρόνια πέρασαν από την λήξη των εργασιών του Συνεδρίου της Βιέννης και η Εταιρεία των Φίλων των Μουσών κοινώς γνωστή ως Φιλόμουσοι Εταιρεία, που ιδρύθηκε στην αυστριακή πρωτεύουσα με πρωτοβουλία του Ιωάννη Καποδίστρια για την ανακούφιση του δοκιμαζόμενου ελληνικού λαού που διαβιούσε υπό επαχθείς συνθήκες, πραγματοποίησε την συγχώνευσή της με την εταιρεία των Φίλων κοινώς γνωστή ως Φιλική Εταιρεία μία καθαρά επαναστατική οργάνωση. Με σκοπό να παραπλανώνται οι διώκτες τους με το να νομίζουν ότι πρόκειται για φιλανθρωπική κατά βάση εταιρεία, ώστε με το πρόσχημα της φιλανθρωπίας να διευρύνεται συνεχώς ο κύκλος των μνημένων στην προετοιμαζόμενη επανάσταση. Ένας κύκλος μνημένων που αρχικά περιελάμβανε Έλληνες της διασποράς και στην συνέχεια τους προερχόμενους από τους υπό την Οθωμανική κυριαρχία διατελούντες. Ήταν τέτοια η ανταπόκριση που από το 1817 και μετά ο κύκλος των μνημένων επεκτάθηκε απεριόριστα, πράγμα που επιτάχυνε την εκδήλωσή της. Πρωτοστάτησαν οι παραδουνάβιες ηγεμονίες Μολδαβίας – Βλαχίας με παρότρυνση του Αλέξανδρου Υψηλάντη. Ακολούθησε ο Μωριάς με πρωτοπόρες περιοχές τα Καλάβρυτα, την Πάτρα και την Καλαμάτα με κύριους υποκινητές τον Γρηγόριο Παπαφλέσσα και τους ορεσίβιους της Μάνης. Και στην συνέχεια επεκτάθηκε στην Στερεά και τα Νησιά με τους ιδρυτές της Φιλικής Εμμανουήλ Ξάνθο, Νικόλαο Σκουφά και Αθανάσιο Τσακάλωφ να έχουν αποσυρθεί διακριτικά προκειμένου να αφήσουν πεδίο ελεύθερο για δράση για τους μνημένους από αυτούς οπλαρχηγούς και ναυμάχους. Πράγμα που έδωσε την δυνατότητα σε πολλούς από αυτούς να διακριθούν όπως: ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο Παπαφλέσσας, ο Νικηταράς, ο Δημήτριος Υψηλάντης, Αθανάσιος Διάκος, Οδυσσέας Ανδρούτσος, Γεώργιος Καραϊσκάκης, Παπανικολής, Κανάρης, Τσαμαδός, Σαχτούρης, Ανδρέας Μιαούλης και πολλοί άλλοι. Και ναι μεν οι ανωτέρω διαδραμάτισαν αποφασιστικό ρόλο στην επικράτηση της Επανάστασης, πλην όμως οι πραγματικοί πρωταγωνιστές υπήρξαν ο ανώνυμος ελληνικός λαός που επί εννέα σχεδόν έτη υπέστη τα πάνδεινα αγόγγυστα προκειμένου να δει να βλαστάνει το δέντρο της Ελευθερίας σε ετούτον εδώ τον τόπο που με

ποταμούς αιμάτων το πότισε ο ίδιος. Και στο τέλος αντί για επιβράβευση, τι ειρωνεία: Να τεθούν στο περιθώριο όλοι εκείνοι που έδωσαν τα πάντα για τον αγώνα. Διότι όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Ιωάννης Μακρυγιάννης μόνο το 1/3 από τους επαναστατημένους Έλληνες αγωνίσθηκε πραγματικά. Με αποτέλεσμα να πεινάσουν οι αγωνιστές και οι άκαπνοι αργόσχολοι συμπατριώτες τους να ευημερούν διότι όταν εκείνοι πολεμούσαν οι αργόσχολοι κατελάμβαναν επίκαιρες θέσεις στον υποτυπώδη έστω κρατικό μηχανισμό. Αυτή κατά κανόνα είναι η μοίρα των ιδεαλιστών να προσφέρουν τα πάντα και να εισπράττουν αγνωμοσύνη «αντί του μάννα χολή». Έστω και έτσι. Ό,τι και αν συμβεί όσο θα υπάρχουν Έλληνες η Φυλή δεν πρόκειται να παύσει να υπάρχει.

Νικόλαος Τσάγγας
Επίτιμος Αντιεισαγγελέας
Αρείου Πάγου